

РУСКИ НОВИНИ

Preč. sjelemenista Dr. I. D. Višošević tekot grkl. Zagreb, gornji grad

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНІ ЮГОСЛАВІЇ

Виходить щодені тиждень. — Підлата на рок 60 дин., на пол рока 30 дин. За Америку і други краї 2 долари роцінка.

Підлата і швидкі писма до Редакції і Управи треба посыплювати на адресу: „Руски Новини“ Пішкоревши (Югославія).

Українськи кооперативни рух.

Український народ не зміг у кождій напрямі розвивати. Й політично і національно і газдовсько. Млади вони народ і зарани, і зато виникли напереду. Пред десеткою десеткою роках аж не за цього у цвіті не знало. Але кед по залізниці, війни була створена Українська Держава, од туди не вийшли народи, почали рахувати з тогу наїдо. Дахтори думали, як вони витворять австрійській владі і прето не венець раз неприхильну стояли до неї. Но ніщо уж українського мене питане не постої, лемістості, вопрос української держави. Час, кед не вона створи, не дітує. Сам їо себе народ посчитав. Посидівши їо з тим, кед економски постає відхилені від своїх сущесдах.

Пригаджемо за кратко розширення кооперативного руху. Віше пам'яті мацеринського народ мат зрозуміння за пословицю «взаємності сина народу», які то други не брати, а членами дружини и робочи не слюблюють.

На Великій Україні були іще у III. віку «задруги» — товариства відомі «парохіальні або приходські» братства, котрі діяли не член за речівні побажання парохіян, але і за земеріальну помоць членів у часу хороти при других чужих спільнотах при братство и ховане членови справжко. Крем таких дружств були інші и цехи — ремесельні дружства поміж по цілій території Європи. А до давна жили чумаки**) «валки**», кої превозили соль з Криму.

Вершик организації народу була заснована на цілий підсумок «запорожська Січ», про то велике товариство людей, котрим пред очима була ціль: бранці женихів пред Туруками и чужими своїми економіки и культури права. Кажди член брововою мотою присяг: до Січи и

шлебодно, кед сціл виступиц з неї. Розвивало їх у неї — іх у державі — хліборобство — землеробство, які, ховане конюх за військови потреби и др.

У 60-тих роках після того вику заснували їх на Україні єднання з ідеєю кооперації людів, що їх словом и ділом ширився. Перши таки були Микола Балашін и Микола Зібер, котрі 1856, року заснували споживчі Кооперації у Харкове, Києві и інших містах України. — До 1898, р. число парастких кооперацій було більше мене, що земельна московська влада бала їх кооперації, да місці непрофесійних парасток не придавали шведло просвіти. І прето допущено за основане «задруги» діяла аж министер. Таки стан тирвал до 1898.

По тим слідує цялий період ідеологічних і практикох Коопераційного руху, як Василь Доманицький (пропагандист задружин, торговини и подзвиговане землеробства), Христофор Бараковський (організовав кредитови задружи итворчі Україні банки) и всією території діячох, місці котрими перше место має українські кооперації — Микола Левитський. Інші у школській лавки організовали вон артиль («задругу») и почали мішані за то и шедиці у цемені, не охабені через цілії своїх житів свою ідею, але пропагодвали по місці парастками. Други неподалік теоретик українського коопераційного руху — Михайло Туган-Барановський, котрі засвоїв творами «Політична економія» и «Соціалізм основи кооперації» велико мал заслуги за ту ідею и посчитнув імператору славу.

(Конець булзі)

Італія плаче своєю друстю.

З Італії приходять вісі, що італійська влада вимінила свої квант друстю Америки, котрі має плаціц 15. листопада. Инак італія вінта, да ще вони друстю Європи зменшили, кед європські держави зменшили Німецькій кількості репараций

ШИРОМ ШВЕДА

УКРАЇНА

Нападли на польську пошту. — У вівторку Городок у Галичині нападли 30. новембра осем наоружаних младих людей у масках на державну польську пошту, інтерв'юючи захопили урядівок и однією 4.000 злоток (25.000 L.). Американська поліція істріяла за відповідність людям. Єдного забила на місці, а інші були членами революції и неизвестного умер. Од шістьох, котрі сіскули, двох поліція уж винесла. Польські новини писали, що були членами тайної „Української Войскової Організації“ („УВО“). Чи то наїце так, укаже судське підсудство. У Львові поширили з тієї нагоди польська поліція цілью українських інтелігентів.

Нова німецька влада.

По всіх десеткох в нарадах обговорювалася у Німеччині нова влада, котрій на чолі кіс «канцлер», а надто і нові міністер стоять звільно спомінавши генерал фон Штадіхер. Вон був головна особа и у скорацькій владі фон Піпена. Міністер вонкільських дійствів оставив кадалей фон Ноіріт, а міністром пікацькіх дійствів постал член католицької спільноти, кемерар у Пруській др. Ірвіхт.

Конференція о розоружанні.

Зніша ще тих дійств у Женеві, да врешті зробили своїх наради. Але посіже він єдна держава німа правей дією, да не розоружа, прето пінці дипломати на тій конференції побягли за тим, да ще конференція одложена на неизначені час. А то значи, же спроба, що після розоружа, за тераз інспадла.

Вибори у Бельгії.

Бельгія то держава на східі од Французії. Ма коло 8 мільйони жителів, од тогого величина су Фландрія, віден париз германської раси, сличан Немцам, а місця часті су Валлонії, котрі су єдно французаке племе и гутторя по французі. До тераз владали Валлонії в ашадзі яладам французаки які, але у нових часах Фландрія витою своєю національною прави и уж венць себе відміни.

На виборах за державні парламент, котрі ще там існували ідбули, найбільш поставлені достали католицька страна 80, соціал-демократи достали 73 (десетко мандати стра-

*) приходство — парохія, фіра.

**) Чумак — «чиче».

***) Мали парівани.

цели), и либерална странка 23. До тези вълни католицка странка е помоцу либералните страници, а този булз и на земли, и социалистични у своята надежда, же достави неприятелу, спрещащи. Но католицки у Белгия бира добре организирани, същично ли у Немецкай и Нидерландскай и своята странка все пак варко трябва.

Америка на съде отрасци

Европи дългострои. Американският парламент у Вашингтону заключил, же Европи хужки свой дългострои плащи, лобо най-ше преглажи банкрот!

Еспански революционер е судът

У Мадрид, главният град на Еспания, одбъл съд над генералами и министри, които помагали диктаторскому владу генерала Примо де Ривера. Пейз генерали и шефът на министри осудени както на 12 години пленничество и единно им одните плащи гражданска права.

Съюза Народов ироци Японской

Делегати Шведской, Есопий, Ирскай и Ческой прибрали Съюзу Народов революция, у коят гвардии, же Японска не има права, да води войну за Манджурската и же ти не прави, до не Японска възгаря, че вона то робела, да защити своята гражданска права. — Нище не зна, че това осуда Японской достапе на възстановление Съюза възможност.

ЗАКОН О ЗАЩИТИ ПАРАСТОХ.

Окреми одбор у Пар. Скупщина, избрали зато, да преучи предлог закона о парастских дългострои, заключел, да парасти плаща банком лем 7%, камати (издавана була предложена 8%), а приватним особом лем 4%. Камати не мают плашили два раз до роки 15. май и 15. ноември.

Педалей поробил този одбор у закону ище тоги важни пременики:

П. Матиевич:

Страшени сии

Свансълска драматична притча у штирох дъйох.

(З хорватското превоже Габор Букатко).

IV. Акт.

(У Осифовската хижка. Шимко ляг у перния акт, а забава иле о търпение по третия акт).

Шимко саж.

ШИМКО: (уходи на право дъвери и Яковей хижка). Но хижку сом ушорел. Шимко стой на своя месие, баш так як стало пред зем рок, док Яков иже буд цома.

Кед до тий пойдзе, прияди му не, же лям вицера з нея винод. (Стане на пътред хижка) Не знам, чо ти гл ми. Рано сом чул за своято уха, же Яков приходи, аз събре то не можем нико вериц. Ша вон буд търдей глава. Но одстунал вон леко од генто, чо себе на-думал. Ако кед не вон врачи, то будас пръв чудо! Напеню сам Бог послал свояго агент, да го изведе на праву драту. Ипак ми у шерку якашик велика радосци и жадам, да го по скорей видам. А як лем ма буд оголя? Од великой радосци, як почух, же ти Яков врачи, тот аи ця в, ант не пия. Поросносили скруги на щицки драги, коити води до нашо-

Кажди параст, котри през три лебо и веше роки плаща за своято дългострои ведеци як 16%, камати и други трошки, може питац, да му не дългострои зменяна и то так:

Хто плащел 16 до 20%, камати зменяша му не дългострои, котре ище тераз дължен, за 10%.

Когато параст плаща од 20 до 24%, камати, тому не дългострои зменяша за 20%.

Хто плащел 24 до 30%, зменяша му не дългострои за 30%.

Хто плащел од 30 до 36%, зменяша му не дългострои за 40%.

Хто плащел од 36 до 40%, зменяша му не дългострои за 40%.

А хто плащел през три лебо и веше роки ведеци як 40%, тому не означава ище дългострои.

Тото зменяне дългострои ма не земе одната за 10 роки у единаки рочни ратох.

Шицки приватни особи, котри парастом плащат пожичели, маю до двох месеци, од дни, кеди закон буде вредни, приявиха първи път Уряду, кому, кельо и кеди плащат пожичели и под яку камату.

Вивоз овоцеи в Югослави.

До 20. ноември извежено в Югослави: грозда до Австра 338 вагони, до Ческой 156 вагони, до Немецкай 83 вагони, по други държави 53 вагони; Шлайфки извежено до Ав-

стрій 1858 вагони, до Ческой 1047, до Немецкай 951, сухих търговских вагони: до Австра 240, до Немецкай 410, до Ческой 360, до Итали 80, до Полъскай 70 вагони, жадама у вагони: до Немецкай 75, до Австра 26, до Ческой 20. — Як з того можеме виждати, изумни имена достапи наше територия за своято овоци. Жаль ли, же наши людзи, на овоци премного уважи покладаю.

11 людин задавело не у рики.

През рику Неретву у Герцеговини превозвали у единим чамцу 12 парастах. Рика була бара яврела, таби превозили чамец и 11 парастах задавело не у рицких габох Неретва, а чом еден единиц, котри азгал добре плывац, спасил ше.

Шицки безработни вожди не на жетевици задаржо.

До тези не можи вожди на жетевици задаржо лем ремеселни, тарговски и фабрични работници, кед ишли късдац работу. Терзя обръщал министер за социалну политику, шицки безработни работници, кед гледаю работу можу не на жетевици вожди безплатно, лем вожио не иму преривац.

Осудени лихвар.

У Куманове (Южна Сербия) осуден съд лихвара Димитрия Наранджича, котрото тарговец Григорий Маневич тукел зато, же Наранджич брал од него 260%, камати за пожичени овоци. То було на суде Наранджичу и доказано и съд го осудил на 3 роки пленничци и 23.000 лем. глоби.

Шйт

Начал 7. декембра пази скоро у щицких краищах нашей держави, кром Царевица. Надал в дождоч, и прето друго из честана, гибъль по ниских горах.

Посилайце предплату!

Конец рока уж ту!

то вялалу, да доскало Якови ж да то цо скопът приведу. Озда не уж сто рази питац: Чи не вражел дасден слуга? Чи да не видно?

Шимко и Осиф.

ОСИФ: (уходи на леви дъвери). Шимку. — ту ти, Шимку? (Войдас. Уж с хус погнути. Ма падица у руки).

ШИМКО: Ту сом, ту!

ОСИФ: А готовиши зоницки? Знаш, щицко мушки стац на своя месие, ли да не види не було. Не снем да ми не дасци трима у тий хижка, як да е пудас. Йото хижка и щицко у нея, буде му шицкове, же зме го чекали.

ШИМКО: (роствори право дъвери) Попатрие ле, сядо! Шимко поваметане, внаране и понамесене — баш ли по було захеди.

ОСИФ: (разпята хижка) Шимко ти добре ушпорел. (Йому) Ала слухай, Шимко! Чи ти то добре чул, же не то Яков врачи? (Шега на карасель).

ШИМКО: Гледо. Ви знае, же цигарство не винди з моих устох, а иши сом нас дн не спрекодил.

ОСИФ: Знам, знам. Но гайде ми винзоведай ище раз, чо чул и видел — и як то видко було. Три раза иши на щицко уж винзоведал, аз же не можем доси наслухац тий малко призоведан.

ШИМКО: Но ето так. Я же рено рушел до

пола. Левко сом крочел даслено раз и винкол кус з валилу, прибег ту ми вден невознати хладец и гвардия ми: Шимку, Шимку! Вран не такий казад и поведа свояму гладови Осифови, най чеха Якова, страшнога сина, бе не вон врача зас паста. Был вон мергти та ожил, буда страшени та не сто нашод.

ОСИФ: (слуха) А чо не ти зачудовал? Цо ти му гвардия?

ШИМКО: Як бих не не зачудовал? Елин скорей би було, як да не дахто хвасял за шин и почал ме дониц за перна, та сом не мог да си дихац аз гуториц, а чи ми то було от страху чи от дачою инцидента, ти не можем знац. Инак сом прегварел: Га, откац ти? Откац тото щицко знаш? „Знам щицко би сом його найлепши пайтоти. Отповед ми вон, а ти дораз иди ту озови, та то приправ, бо Яков призове наше ивника. Ето то сом чул. Дораз по тий його настало. Не знам чий сам хадам не подал. Як не нагло створеч предомни так исто, кед же и не фритий, його нестало.

ОСИФ: Га, чом чии му не питац: хадам призре, хторов драгов, да го значе чекац?

ШИМКО: Гвардия Вам, же сом чие звяжул и розвенчел, та сом ведеши път ми не слухал аз сом чие ми не питац.

ОСИФ: Мя то уж цял дасън вичекусите ѹ винатраме на пинции боки, але його ище исти. А можло вон беша отамада прииде, отговаря же

Од початку того школного року у нас ще так служа Служба Божа:

Рано у б. газин Служба Божа за учеників; у б. газин за школярів зос ізмінами за них. Школяре сами пішли під Службу. У поз. двоєці випливала Служба зос ізмінами. Ту якій жінці пішли семинари, а другій кор Киріло-Методій; у поз. двоєці пітина Служба Божа, при якій жінки пішли семинари зос Киріло-Методій хором. Тілько за тераз.

ГАЗДОВІСТВО

Бішеньськи зашиви стоя добре.

Пізніше учні відповіли, що терезний стан заливів у час цілком добрих. Бішень була ціла в жем ще могла добре за наші виробки, а зарів могло на времін зисці в замощані. А то при заливів ламажішівши к уж вони того мож заключувати, що в уроці буде добри. Бо від уродливий найвижніші, кеди ще варто пошев. Кел зарів, у першім шире жито та овес, на времін лопнате та кед ще зарів може вінчі добре розвивати та замощані, теди му аї жима не може начкодані, а не начкодані му велико від жима та вілянка пр. Не треба ша у тих слідую бади які лягні сушки, що зашиви буду уж досці моцки. Я можу ю вітримати, а ведно в тих челяпін їх вільни діякі хороти, як на приклад гаря, що зми могли багато того рогу відвиди. Рано пошвати жито страдаю менів як гетьте, по було пошвати не скоро.

А у процинінім случаю добри уродливі однією разом зі ласки природи т. а. од благій жима, од сухій та цешії яри та од умереній жем.

Того року жими надзвичайно багату вінчі, та прето вінчі не скоро почати зашиви можу добре напредбів. То значи, що та бів була відобра жима вірнів може отчековани: добри уродливі, а кед жима, як вінчі буде добре, можемо дочекати надзвичайно красни уродливі.

+ Макдональд, председник англійської влади достав 400.000 талер по імперії єдиної своєї ніні, що 40 років була обична служба.

+ Ганді вождь Індіїв, котрі вінше вінче шевчи у англійським гаремту похорониша на таку чудну хороту, же ю дохторе сами не познаю. Прето би кал Ганді був випущений в гаремту.

За нашо дзеци

Як мож з води справиц хижу.

Учитель: Хто би од вас, дзеци, знає з води справиц хижу?

Мирончик: Я, панчичев! Охабся бим поду, да вінчі замаржі, вец би та порубал і з фалатах леда спривил би хижу.

Міко: Ага! А во би з тей хижки віде було?

Учитель: Но добре. А як би всці ти Міку з води хижу спривел?

Міко: Я би іншак робел! Я би во-дії вінчі на мілкі колеса та би дзесь и воц мілкі, добро би зарабяя и так би мі вода направела хижу.

Данко: Дабомі! Яки шимудрі! Але та твоя хіжа не була би з води!

Учитель: А то би ти, Данко, робел, да з води направиш себе хіжочку?

Данко: Я? О ліжко бін, я то поробіт! Кунці бим вінчі, мешал до цього во-дії и води а всці би то драго предавал, шуміні би пінеж заробяя и так би стекот хижу.

Учитель: А твоє вон я новем, як я себе направим з воду хижу. Наместо вінчі будзем тиці воду, а за ушнованіні пінеж купим себе хижу!

Чи не так, лоби мої, дзеци?

У старого пекара у Р. Керестуре

Ест кажды даєть фрішного хлеба, аа мусу и за пеняки. Мож достац у його дутяну добри кромплі и яблука по найтучнішій цени. На ділів ест вінчік судвиці белавей и Порціловей, ванчіки за масці, велики и мали. — Барз тирваци талковави чврати, дріжняки, превені лопати, хлібово лопати и чиціки нальше по найтучнішій цени — лем у Пекара мож достац!

Др. Штайн Штефан

спеціяліст за хороти: ұха, поса и гарша, ординира у Новим Вербасу, Краля Петра үйіца 55.

2—2

Іще мож достац!

Прекрасну руску книжку

«СЛУЖБА БОЖА або ЛІТУРГІЯ»,
у котрой наш Пресвятыи Владика на легкі та розумліві способ потодновал святу Службу Божу.

Русині! Дайце доказ, же єще пайдне просвіщени та же любіні сподів. Читайде туту книжку! То прекрасне читаніе за недвідні та шкетал! Купуйте ю! Цена лем 5 Днів, а достаціс ю на кождій нашій парохій та у Редакції „Руских Новин”.

Плацели предплату за 1932. рок:

Руски Керестур:

399. Славід Андрі	00 Днів.
400. Микловіс Дюра	40 "
401. о. Микловіс Дюра	45 "
402. Гарди Дюра, х. н. 517.	40 "
403. Будинські Михайло, 184.	60 "
404. Планчак Янко, 957.	40 "
405. Биркай Михайло, 397.	30 "
406. Танач Михайло, 639.	30 "
407. Сабіцін Михайліо, 458.	40 "
408. Мудри Віклавські Кирил, 729.	60 "
409. Планчак Янко, 957.	40 "
410. Бобік Дюра, салаш	60 "
411. Рац Евген	30 "
412. Бодай Митро, 974.	30 "
413. Гавла Мелана, 453.	50 "
414. Будинські Василь, 724.	60 "
415. Салонтай Дюра, 423.	60 "
416. Гарди Петро, 381.	60 "
417. Фа Евген	60 "
418. Малацко Михаїл	40 "
419. Джуня Владо	60 "
420. Фа Михаїл, 489.	30 "
421. Надія Навло, байбер 359.	60 "

Дополнительна предплата за 1932. р.:

Баки Шандор	30 Днів.
Шовш Евген, 585.	20 "
Чиамар Михайло, штрангер	20 "
Надія Осиф, 602.	20 "
Сопка Петро, 1005.	20 "
Сабадаш Деяни, 1007.	20 "
Рац Осиф (и за 1933. р. 30 Днів.)	30 "
Джуня Юла, 504.	30 "
Надія Лука, 715. (и 40 Д. за 1933)	20 "
Шовш Петро, 459.	30 "
Едединські Владо, 467.	30 "
Сквач Михаїл, 1062.	30 "
Конштето Мих. (и 40 Д. за 1933.)	20 "
Павлович .	30 "
Папікін Янко	30 "
Шимко Михаїл	20 "
Надзордь Янко, 573.	20 "
(и 40 Д. за 1933.)	
Джуджар Андри, 903. (50 Днів. за 1933 р.)	
Сабадаш Василь, 801.	30 Днів.
Канюх Янко, 801.	30 "
Ракч Дюра, 262.	50 "
Макай Дюра, лентар 524.	20 "
Кооператива	20 "
Чиамар Янко, музикант, 428.	40 "

(Далі буде).

Н О В О С Ц И.

+ Баго Жидох у Львове толькім сту-
денти діє лікм загада. На уліках більшість:
хто лік випатра як Жидо. Кеа хто гваря же
вон не Жидо, муси ще такої жегнац, вец го
пунца. Так публіка польськи студенти та велікі
Політичі котрі ще не зціли перед підмінами жегнац,
а тим і даскельо паніх Українськох. На улічи
превратили авто, котре вонкело на пошту поль-
ськи познані „Век Поль” лікм зато, бо шофєр
був Жидо.

+ Сто 100-рочні зеоби вачитали ста-
тистичка у Мадір'ї. Од ніх єст 72 женки,

+ Бевроботних у Відноу єст герз
120,000, за 23,000 зеобів як у децембрі предпо-
го року.